

Politični ogled.

— **Državni zbor.** Dne 26. nov. se je zopet sešel državni zbor in se mu je predstavil novi ministrski predsednik baron Bienenroth s svojimi ministri. Rekel je, da je njegova naloga, spraviti pod streho najnujnejše državne potrebe, kakor so začasni proračun, aneksija Bosne in Hercegovine ter pooblastilni zakon; ob enem s tem pa je njegova politična naloga, delovati na to, da se sestavi kmalu novo ministrstvo iz zaupnikov državnoborskih strank. Bienenrothov govor je poslušala zbornica tiho in hladno. Bienenroth je že politično mrtve in mrtvecem se ne ploska.

Poslanci Slovenske kmečke zveze so stavili več predlogov. Dr. Korošec je stavil nujni predlog, v katerem se pritožuje zaradi pomankljive podpore našim živinorejcem, zahteva od proračunskega odseka dovolitev novih svot ter nalaga odseku, da mora poročati zbornici o tej zadevi tekom 8 dni.

Poslanec Roškar, Pišek in dr. Benkovič so stavili v isti zadevi nujni predlog ter odločno zahtevali več krme za spodnještajerske živinorejce.

Poslanec dr. Korošec in tovariši so stavili nujni predlog zaradi nemških napadov na Slovence v Ptuj, Mariboru in Celju.

Dne 28. nov. je bila slavnostna seja, v kateri so pooblastili poslanci predsedništvo, da čestita cesarju za šestdesetletnico njegovega vladanja.

— **Slovenski klub** je po svojem predsedniku dr. Susteršiču ponudil hrvatskemu klubu, da se poslanci obeh klubov nasproti vladi in drugim klubom zavežejo za skupen nastop v vseh onih rečeh, ki se ne dotikajo programa strank, katere so v omenjenih dveh klubih združeni. Posebno so izvzete vse osebne, krajevne in gospodarske zadeve, ker v teh zadevah posebno liberalci zavzemajo premnogokrat protikrščansko in protikrščansko stališče in se jim torej ni moglo dovoliti, da bi soodločevali v takih stvareh. V prvi vrsti se gre torej za skupen nastop v zgolj narodnih zadevah. Vsled tega bosta imela oba kluba za posvetovanje o skupnih rečeh tudi skupne seje in se bosta imenovala „Narodna zveza“ Slovenskega kluba in Zaveze južnih Slovencev v poslanski zbornici na Dunaju. Sicer pa si varujeta oba kluba svojo samostalnost in bosta imela tudi vsak za se svoje klubove seje in svoje načelstvo. V skupnih sejah Narodne Zveze pa menjajoče načelujeta predsednika obeh klubov dr. Susteršič in dr. Ivčević, oziroma njih namestniki: dr. Korošec, Povše, dr. Laginja in dr. Ploj.

— **Kranjski deželni zbor** se bo sešel koncem decembra h kratkemu zasedanju, da reši začasni proračun.

— **Srbija.** Vojna stranka v Belgradu ima še vedno prvo besedo. Po belgrajskih cestah odmeva kljub vsem opominom inozemstva klic: „K Drini!“ Številno četi je še vedno pripravljena, da vderejo v Bosno in da razvijejo prapor vstaje. Položaj je v Srbiji zelo resen. Vprašanje še ni rešeno, če bosta kralj in vlada močna dovolj, da preprečita načrte vojne stranke, ki ji načeljuje prestolonaslednik.

Mala politična naznanila.

Dne 26. novembra: Češki poslanec dr. Kramar je vsled tega, ker so poslanci češke katoliške narodne stranke in agrarci izjavili, da ga ne bodo več volili za načelnika kluba, odstopil. Načelnik postane skoro gotovo bivši minister Prašek. — Dunajska visoka poljedelska šola je bila včeraj vsled nemirov, ki so jih povzročili nemško-nacionalni dijaki, zaprta. Nenemški slušatelji šole so proti zatvorjenju protestirali.

Dne 27. novembra: Veliko hrvaških poslancev zavzema stališče, da mora o priključitvi Bosne in Hercegovine razpravljati in sklepati hrvaški sabor. — Italijanski dijaki in mnogo občinstva je predvčeršnjim v Rimu demonstriralo proti Avstriji, papežu in zunanjemu ministru Tittoniju. Vojnaštvo in policija sta postopala brezobzirno in veliko ljudi zaprla. — Danes zboruje parlamentarni odbor češkega kluba. Pričakuje se, da se bodo pri tej priliki poravnala nasprotja med mladodelci in ostalimi češkimi strankami, v katerem slučaju bo tudi dr. Kramar preklical svoj odstop kot načelnik češkega kluba.

Dne 28. novembra: Češki klub kandidira namesto dr. Žačka, ki je postal minister, dr. Hrubana za podpredsednika v poslanski zbornici. — Včeraj so se na Dunaju pod predsedstvom dr. Weiskirchnerja sešli načelniki strank, ki so sklenili nujni predlog o proračunskem provizoriju rešiti takoj v vseh treh branjih, nujnost priznati tudi predlogoma o aneksiji Bosne in Hercegovine in trgovskih pooblastilnih predlogah, a te predloge po prvem branju izročiti odsekom. — Cesarju se je včeraj poklonilo 700 plemenitšev. Cesarja je pozdravil knez Ferdinand Lobkowitz. — V Trstu so se včeraj vršile demonstracije za italijansko vseučilišče v Trstu.

Dne 29. novembra: Nemške svobodomselne stranke so sklenile dne 27. novembra, da se naj izvoli izvrševalni odbor, ki sestavi pravila glede na skupen nastop nemških svobodomselcev. — „Prager Tagblatt“ poroča, da so rodila Bienenrothova pogajanja s političnimi strankami tak uspeh, da se ustanovi parlamentarna vlada še pred Božičem. — Skofovska zborovanja na Dunaju so bila včeraj končana. — Nemški burši so bili včeraj v Prazi zopet pošteno te-

peni, ker so izzivali Čehe. — Na Haitiju je vzbruhnila vstaja.

Dne 30. novembra: Cesarju se je danes poklonilo odposlanstvo državnega zbora, gosposke zbornice, deželnih odborov in predsedstva dunajskega magistrata. — V mešanih delih Češke se je včeraj vršilo 37 čeških shodov, na katerih se je sklenilo prirediti v nemških čeških mestih s šolsko stavko čeških otrok. — V Trstu so se vršile sinoči demonstracije, pri katerih so Italijani streljali iz revolverjev na redarje. — V Zagrebu se je vršil včeraj shod, na katerem so zastopniki vseh strank soglasno sprejeli resolucijo za splošno in enako volilno pravico na Hrvaškem. Shod je bil na koncu policijsko razpuščen.

Dne 1. decembra: Oboroževanje Crne gore se nadaljuje. Zadnje dni je šlo nekaj četa na bosansko mejo. — V Pragi so se včeraj ponovile demonstracije. Čehi so bili vsled neprestanega izzivanja nemških buršakov tako razjarjeni, da so metali kamenje tudi na policijo, ki je burše ščitila. Kakor poročajo listi, je nevarno ranjenih 15 oseb. — Srbski ministrski predsednik Milovanović je s celim ministrstvom demisijsko (podal ostavko).

Razne novice.

* **Promovirala** sta doktorja filozofije dne 28. novembra na graškem vseučilišču gospoda Davorin Gorjanec in Janko Bratina.

* **Duhovske vesti.** Gospod Jožef Florjančič, kaplan pri Sv. Juriju pod Taborom, je dobil župnijo Sv. Martin na Pohorju. Gospod Janez Wolf, župnik v Kamnici, je dobil službo kn.-šk. računskega revidenta.

* **Poročil** se je dr. Silvin Hrašovec, c. kr. sodni tajnik v Novem mestu, z gđ. Josipino Lavtarjevo, hčerko c. kr. profesorja v Mariboru.

* **Nadškof dr. Stadler** tajni svetnik. Cesar je imenoval voditelja odposlanstva bosanskih katolikov, nadškofa dr. Stadlerja tajnim svetnikom.

* **Avstrijski škofje** pri cesarju. Dne 26. nov. je sprejel cesar mnogoštevilno poklonstveno odposlanstvo avstrijskih škofov. Kardinal Gruša je v krasnem govoru povdarjal izredno slovesnost, naglašal vladarjevo vero in neomahljivo zaupanje v božjo prevlado tudi v največjih bridkostih in se zahvalil z brezštevilna dela krščanskega usmiljenja. Ginjen je vladar odgovoril. Naglašal je nujno potrebo vere kot edino oporo za obstoj in vlado države. Javno je zatrjeval, da je in hoče ostati zvest sin cerkve in vere. Povdarjal je, da je v preminogih nesrečah in bridkostih edino v veri zajemal tolažbo. Obljubil je, naj se cerkev vedno zanaša na pravno pomoč države.

* **Državni poslanec** dr. Benkovič pred cesarjem. Dne 30. listopada t. l. je cesar sprejel predsedništvo poslanske zbornice z 12 člani biroja, med katerimi je poslanec dr. Benkovič; ta deputacija mu je prinesla čestitke državnega zbora; po končanih nagovorih si je cesar dal predstaviti člane deputacije. Poslanca dr. Benkoviča je povprašal, kateri okraj zastopa, in se je poučil o njegovih osebnih zadevah.

* **Za novorojence** dne 2. decembra. Družba za življensko in rentno zavarovanje „Anker“ na Dunaju je sklenila povodom 60letnega jubileja našega cesarja, razdeliti police v skupni vrednosti 100.000 K med sto onih otrok, ki so bili dne 2. decembra t. l. v naši državni polovici rojeni. Za Stajersko odpade 7 takih zavarovanj. Predlagati ima pravico Stajerski deželni odbor. Natančnejša pojasnila daje mariborski mestni svet.

* **Za dijaško kuhinjo** v Mariboru so darovali sledeči p. n. dobrotniki in dobrotnice: dr. Firbas 20 K; dr. Fr. Vovšek, c. kr. višji sodni nadsvetnik, 10 K; Leopold Petovar, veleposelnik v Ivanjkevičih, povodom svoje 60letnice 60 K; Kumrič—Kumrič za sodnijsko poravnavo 5 K; Fr. Horvat, župnik, namesto venca na grob t. gospoda nadučitelja Sijanca 10 K; St. Rojnik, računski revident pri c. kr. namestništvu v Gradcu, 10 K; Janez Goričan, kaplan, 10 K; Jož. Lopič, posestnik, 10 K; od Sv. Ane tri vreče krompirja; Lorber, župan v Jarenini, eno vrečo krompirja. Vsem dobrotnikom in dobrotnicam stotero Bog plati!

* **Graško namestništvo** je poklicalo državnega poslanca dr. Korošca v deželni odbor za mladinsko oskrb. Pri odborovi seji je bil dr. Korošec tudi v podobor za organizacijo izvoljen.

* **Demonstracije** slovanskega dijaštva v Gradcu. V pondeljek dne 30. nov. je prikorakalo slovansko dijaštvo v vrstah pred vseučilišče, po številu okoli 200. Nemški burši so se slovanskemu dijaštvu postavili nasproti, hoteli mu zabraniti vhod. Deputacija (odposlanstvo) slovanskega dijaštva se poda nato k rektorju in zahteva odstranitev Slovanov žaljivega članka iz „N. F. P.“, katerega je nabil na rektorski tabli. Ko je deputacija čakajočim naznanila kolikortoliko zadovoljiv odgovor rektorjev, se je zdelo nemškimi buršem že prevelika predrznost, da se je sploh slovanski govorilo. Začeli so torej upiti na vse grlo in tuliti običajno vahtarce. Seveda so Slovani primerno odgovorili in navdušeno zapeli „Hej Slovani.“ Med burnim kričanjem in žvižganjem nemških kulturnoscev so zapustili slovanski dijaki akademski tla in večkrat zaklicali „Živela slovanska univerza!“ Predno so se Slovani razšli, je prišlo do hudih spopadov obeh strank, pri katerih je bilo precej Slovanov ranjenih. Tri burše so morali radi prevelike ko-

rajše aretirati. Dvakrat je posegla policija z golimi sabljami vmes, da je nesramne napadalce pomirila. Da bi se bolj pokazali burši svojo korajžjo, so celo po noči pobili šipe dvema slovanskima društvoma in na univerzi pomazali in pokradli vse, kar je bilo slovanskega. Res, krasna je nemška omika. Na račun nemške omike je vse dovoljeno, napadi z bodali in podobnimi orožji, tatvina seveda tudi in kar je pač še podobnega.

* **Sodba Nemca o nemškutarjih.** V državnem zboru je povedal letos koroški slovenski poslanec g. Grafenauer, da se je izrazil koroški deželni šolski nadzornik o nemškutarjih na Koroškem: „Diese deutsch gewordenen Windischen sind alle miteinander nichts wert!“ (Ti-le nemškutarski bindišarji niso vsi vkup nič vredni). Ni-li prav imel?

* **Nemške surovosti.** Na Dunaju sta dne 27. novembra napadla dva nemška gimnazijca dva učenca tamošnje češke Komenskijeve šole in tako dolgo tolkla po učencema, da sta učenca nezavestna obležala.

* **S. K. S. Z.** se je priljubila kakor „Domovini“ tako tudi ljubeznivim gospodom krog „Narodnega Lista“, ki je kaj ljubeznjivo poročal o nje ob enem zboru predzadnje nedelje. V svoji veliki navdušenosti so videli ti gospodje med drugimi mnogoštevilnimi udeleženci 100 radovednežev in 100 solarjev. Za to ljubeznjivo poročilo se mi tem gospodom lepo zahvalimo. Prosimo samo, da pri številu radovednežev odpišete obe ničli, potem dobijo število radovednežev, katero je tvoril dopisnik „Narodnega Lista“ in „Domovine.“ Pri številu solarjev bi mi samo 300 dostavili, ker toliko nas je gotovo bilo solarjev, ne sicer v tem pomenu besede, ampak ukažljivih mladeničev, kateri se hočemo še tudi nadalje šolati posebno v naših mladeniških zvezah. Ljubeznjivim poročevalcem „Narodnega Lista“ se tudi za prihodnje priporočamo. Mi pa bomo sli pogumno naprej svojo pot, četudi še zarjo zakriva nam jata vran, koja rada bi orle prevarila, za solnce jih osleparila, toda zaman!

* **V škripih.** Plojevo strančico je zelo neprijetno dirnila od nas priobčena notica, da je dr. Ploj imel v Zidanem mostu sestanek s kranjskimi liberalci, da bi predstavil svoj list v Krško. V „Novem Slovenskem Stajercu“ opravičujejo Ploja, češ, na Dunaju so se „združili“ Jugoslovani in sedaj bo tudi dr. Korošec moral občeati z liberalci. Ali bo „moral“ ali ne, je drugo vprašanje. Gotovo je, da je med občevanjem in občevanjem velika razlika. Kadar se bo dr. Korošec razgovarjal zaupno in prijateljski o skupnem in sporazumnem izdajanju z Roblekom ali Hribarjem, potem še le mu „N. S. S.“ zakliče z isto opravičenostjo kakor mi zadnjič prikrito liberalnemu hofratu Ploju: Povej mi, s kom občeješ, in povem Ti, kdo si!

* **Spet neresnice.** „Novi Stajere“ hoče v zadnjem času prekositi svojega imenskega ptujskega brata v različnih napadih na kmečko stranko in njene pristaše. Resnico zavija uprav nasilno! Tako piše, da je Kmečka zveza pooblastila dr. Korošca, da sklepa o spravi in da je tako sedaj edino na njem, ali bomo imeli volilni mir ali volilni boj. Resnica pa je: pri nas sklepa cela stranka o spravi ali nespravi, tako je bilo tudi v tem slučaju, in dr. Korošec nima v strankinem zboru nič več pravice kakor vsak pristaš kmečke stranke. To zavijanje liberalnega „Stajerca“ je samo priprava, da se lahko zopet enkrat udari po osebi dr. Korošca, kajti „Novi Stajere“ piše sicer lepo proti osebnemu boju, a goji ga prav pridno.

Tudi glede nasprotovanja dr. Ploja glede zbližanja klubov hoče „Novi Stajere“ oprati svojega krušnega očeta. Mi vstrajamo pri svojih trditvah, ker vemo natančno, kdo je vsled znanih „Vaterlandovih“ odkritij o Ploju plazil okoli uredništva in spravil v list resnici nasproten popravek. Tudi popravek „Novega Stajerca“ je jalov, ker glavni stavek v njem ni resničen, ki se glasi: „Dr. Ploj je takoj brzojavil drugim članom parlamentarne komisije „Jugoslovanske Zveze.““ Res je brzojavil, toda ali tudi vsem? Tudi poročila za Ljubljano proti dr. Susteršiču so zelo zanimiva. Mi smo natančno poučeni in za to ne pustimo čiste resnice popravljati s § 19 tiskovnega zakona, magari če pride z njim tudi hofrat Ploj.

* **Za obmejne Slovence:** Neimenovan 5 K.

Mariborski okraj.

m **Maribor.** Zadnje nedeljo dne 29. nov. je bil v našem mestu shod viničarjev. Predaval je državni poslanec dr. Korošec o zavarovanju za bolezen, onemoglost in starost. Kmalu se bo vršil tudi shod za industrične delavce našega mesta in okolice.

m **Maribor.** Slovensko trgovsko društvo v Mariboru priredi dne 6. t. m. trgovski in obrtni shod za Maribor in okolico.

m **Maribor.** Od službe je odpuščen vodja tukajšnjega telefonskega in brzojavnega urada, Avgust pl. Lehman, ker je manjkalo v uradni blagajni 1100 K.

m **Deželni poslanec** Wastian odklonil kandidaturu. Mariborski občinski svet je sklenil naprositi deželnega poslanca Wastiana, da bi prevzel znova kandidaturu za deželni zbor. Dne 27. novembra je šlo odposlanstvo občinskega sveta pod vodstvom župana dr. Schmidererja k poslancu Wastianu, da ga obvesti o tem sklepu. Wastian je kandidaturu odklonil. Je pač zelje preklislo.

m Mesto Maribor je bilo v torek zvečer povodom cesarjevega jubileja v najlepšem krasu. Skoraj na vsaki hiši so bile razobešene zastave, na oknih pa je plapolalo nebroj lučic. Godba je svirala pred magistratom in pred okrajnim glavarstvom. Po ulicah se je kar trlo ljudstva; vse je z navdušenjem poslušalo prekrasno cesarjevo himno. Opomniti pa moramo, da bi Nemci vsaj ta večer lahko imeli nekaj več taktične, da bi ne izzivali z neprestanimi „heil-klici“ Slovencev.

m 25letni jubilej kot poštni uradnik je slavil v Gradcu dne 2. t. m. zajedno s 60letnim jubilejem našega presvitelega cesarja c. kr. poštni nadoficijal g. Franc Ks. Lah v svojem rodbinskem krogu. Dne 2. decembra 1883 je bil nastavljen kot poštni ekspeditor. Od 1. 1897 do 1901 je služboval v Mariboru. Nadoficijal Lah je odločen Slovenec in pristaš krščansko-socialne stranke.

m Hudo se je ponesrečil v Mariboru dne 28. novembra zjutraj ob 7. uri na glavnem kolodvoru premikalec Peter Cezarko, ko je ravno nastopil službo. Šel je čez tir in ni opazil, da se je peljalo proti njemu več vagonov. Prednji vagon ga je vrgel na tla. Cezarko je padel tako nesrečno, da je prišel z obema rokama na tir. Vagoni so šli čez roke in mu je popolnoma zmečkali.

m V Jarenini se nahaja še vedno par samonemških napisov. Ali dela to čast našemu kraju? Mislimo, da ne.

m Jarenina. Krasno se je obnesel poučen shod našega bralnega društva dne 29. novembra. Nad 80 vrlih poslušalcev, večina mladeničev, je z napeto pozornostjo poslušalo iz srca prihajajoče besede vnetega govornika, č. g. Vračka. Posebno zanimanje so vzbudili novi sparovčki, ki bodo dali našemu ljudstvu priliko, tudi v malem varčevati. Želeti bi bilo, da bi se posebno med našo mladino priljubila ta prekoristna naprava. — Za nedeljo, dne 13. grudnia pa vabi odbor „Mlad. zveze“ vse vrle jareninske mladeniče na mesečni shod, ki bo zelo zanimiv. Mladeniči, na delo za vero sveto in domovino drago.

m St. Ilj v Slov. goricah. Delovanje Südmarke ima že očitne uspehe. Pokupila je že čez 400 orolov najlepše zemlje, naselila krog 20 protestantskih rodbin, že 150 pripadnikov lutris vere imamo v okolici, vsi ti imajo svoj tempelj v „Südmarkhofu“, sploh to društvo dela vspešno s Schulvereinom sistematično za popolno penemčenje tukajšnjega kraja. Začeli so Svabi tudi naseljevati „svoje“ obrtnike. Tako opazimo, da je „Südmarka“ si poskrbela za svojega kopitarja imenom Uitz, kolarja Kozawdowsky, kleparja Rebernischegg itd. Imena povejo dovolj! Slišimo tudi, da daje subvencije (podpore) nekaterim poprejšnjim tukajšnjim obrtnikom. Judeževi groši! — V Cirknici je odprla Südmarka v poprej Repnik-Brusovi hiši novo gostilno. Tudi napis nam pove nekaj novega: Gasthaus Niederwald. Ime Niederwald so vzeli iz Prusije, kamor naše še vedno neodrešene nesrečneže tako silno močno vleče srce. Torej je mal napredek in za eno miljo bliže rajha! V tej gostilni je zborovala dne 29. novembra naša podružnica kmetijske družbe, delile so se štipendije pridnim poslom in viničarjem. Govorila sta med drugimi tudi mariborski Francelj Girstmayr, ki si za bodoče deželne volitve išče dobrih volilcev, in neizogibni „obmann“ Repnikov Bertlč. S heil-klici so zborovalci reševali naš kmečki in delavski stan! Veste kmetje, sedaj pa smo zagvisno rešeni pogina! Res fini agrarci ste gospodje! — Sila verni so postali naši „Nemci.“ Vložili so prošnjo na škofijstvo za vsakonedeljsko nemško pridigo. Čudno, saj še po kvaternih nedeljah pride h kapucinu poslušat samo po deset možakarjev in par desetorice gluhih ženic. Res, prav imeniten napredek moremo zabeležiti Sentiljčani!

m Sv. Lenart v Slov. gor. (Raznoterosti.) Novoustanovljena jubilejna solarska kuhinja ima kljub vsem spletkam zagotovljen obstanek. Otroci se je vsele, „fünfarij“ pa se jeze. — Pred kratkim nas je osrečil s svojim obiskom pastor Mahnert. Luterš vere sta samo Sedminekov Rajmund in eden njegov komi. Ali je prišel ti dve svoji verni ovčici tolažiti ali za luteranstvo agitirati? V gostilno gospoda Arnuša se je že enkrat vtihotapil luteranski „Blagovestnik.“ Morebiti tudi kam drugam? Na ogenj ž njim! — Na Sedmineka, trgovca, stavimo javno vprašanje: Ali živimo mi od njega? Ali ne živi on od nas? Zakaj nas torej izživa z v izlozbi izpostavljenim „Stajercem?“ Ako weni, da mu bo „Stajero“ v izlozbi in luterani v trgovini pridobili zaupanje poštenih in vernih Slovencev, se silno moti.

m S Svečine nam je poslano h geslu „Austria erit in orbe ultima“ „Avstrija edina izredno oteta uničbe“ v letošnjem lavantinskem cesarskojubilnem pastirskem listu tole:

Av-trije edinost ima obstanek uvek.
Avstrija edina ima očitno uvekovečenje.
Avstrija edina ima obrambo utemeljeno.
Avstrija edina ima obilo usode.
Avstrija edina ima obilo uspešnosti.
Avstrija edina ima obilo uména.
Avstrija edina ima obilno umnožka.
Avstrija edina ima obilo usvojitev.
Avstrija edina ima obilo upa.
Avstrija edina ima obilo uperkov.
Avstrija edina ima obilno ustanov.
Avstrija edina ima obilno ustrojov.
Avstrija edina ima obilno ud boega.
Avstrija edina ima obilno ugodnosti.

Avstrija edina ima obilo uglaženosti.

Avstrija edina ima obilo ukazeljnosti.

Avstrija edina ima obilo umeče.

Avstrija edina ima obilno užitka.

Avstrija edina ima obilo umetelnosti.

Avstrija edina ima obilo usmiljenosti.

Avstrija edina ima obilo utroškov — a ne boji se ne truda ne utroškov.

Avstrija edina ima obilo ustnežev!

Avstrija edina ima obilo uskokov (nemškutarjev, madžaronov in lahonov)! In tako dalje!

m Slov. Bistrica. Čitalnica v Slov. Bistrici priredi v nedeljo, dne 6. grudnia t. l. ob 4. uri popoldne „Miklavžev večer“ v veliki dvorani hotela Avstrije, kjer se bode mladina obdarovala z obleko in drugimi darovi. Stariši so vabljeni, da pripeljejo svoje otroke k tej slavnosti.

m Socialni tečaj v Slov. Bistrici. Kakor je že bilo naznanjeno, se vrši v veliki dvorani hotela Avstrija socialni tečaj za slovenjebistriški, konjiški in sosedne okraje. Začne se v sredo, dne 9. dec. t. l. ob 9. uri zjutraj in traja dva dni. Vsak dan bo sedem ali osem predavanj v za vsakega kmečkega moža in mladeniča v sedanjih časih zelo važnih predmetih. V četrtek popoldne se ustanovi izobraževalno društvo za Slov. Bistrico. Po sklepu prijateljski zabavni večer z govori in petjem laporskega moškega zbora. Za brezplačno prenočišče je preskrbljeno. Daljni udeleženci že tudi v torek zvečer lahko pridejo in dobijo prenočišče. Možje in mladeniči, pridite v velikem številu, posvetite 9. in 10. december t. l. svoji izobrazbi, pouku!

m Slov. Bistrica. V četrtek, dne 10. grudnia t. l. ob 11. uri popoldne se bode slovesno vzročila prometu novo zgrajena železnica Mesto Slov. Bistrica—Južnoželeznične postaje Slovenska Bistrica. Slovenci, ki se bodo udeležili te slavnosti, imajo skupen obed v hotelu Avstrija.

m Slov. Bistrica. Miklavžev večer priredijo prihodnjo nedeljo Slovenci v Narodnem domu ter bodo revni otroci obdarovani z obleko. Temu pa se protivijo bistriški Nemci. Notar Wiesthaler kliče vse hudiče pekla na pomoč, ker nemstvo je v nevarnosti, če se par ubogih otrok obdari. Brzjavili so v Maribor in šolski nadzornik je takoj prišel preiskavat. Tem ljudem se pa mora vendar enkrat povedati, da še niso bogovi, ampak da so ljudje, ki živijo od naših grošev in so torej od nas odvisni. Ta notar Wiesthaler hoče starišem ukazovati, kam naj gredo s svojimi otroci, ta človek, ki ima vsega zadosti, hoče otrokom kratiti nedolžno veselje, ta c. kr. uradnik hoče zabraniti, da bi revni otroci bili v Narodnem domu obdarovani z obleko! Ali ta človek nima več človeškega srca v svojih prsih? Kaj si pa vi, c. kr. notar, domišljujete, da imate z nami kaj zapovedovati? Ali mislite, da bode te z nami delali tako, kakor s Stigerjem? Če so vam Bistričani in Poljčananci slepo pokorni, da še kihni ne upajo, če vi ne dovolite, mar mislite, da vaša oseba nam imponira? Dosedaj smo trpeli, a zanaprej si bomo vas kot c. kr. uradnika pri električni luči ogledovali. Brigajte se za svoj urad, potem pa bo marsikaj izostalo. Mi slovenski stariši si od vas ne damo ukazovati! Vi ne skrbite za naše otroke, vi tudi ubogih ne obdarujete, torej gospod notar, tiho! Slovenci stariši, ali nam bo ta človek naš jerob? Ne, pokažimo, da se ne bojimo in pripeljimo svoje otroke k nedolžni zabavi! Ve slovenske matere, pokažite, da ni notar oskrbnik vaš ter pridite s svojimi ljubljenci v nedeljo gotovo vse! Vsi vaši otroci bodo obdarovani! Vas pa, gospod notar, zavračamo v meje dostojnosti! Le mi imamo razpolagati z našimi otroci in nikdar c. kr. notar! Mi odločno protestiramo, da bi okrajni šolski svet, kjer sedijo Wiesthaler, Baumann, Vrhovšek in Stiger, po učiteljih v šoli uplival na naše otroke, ali celo mogoče prepovedal udeležbo! Ni ga človeka na svetu, pa tudi ne oblasti, ki bi nam starišem branila, da svojim otrokom privoščimo nedolžno zabavo! Ali se je čuditi, da ni več miru, ko pa ljudje, ki ne vejo več, kje jim glava stoji, tako izzivajo?! In ravno v naš lep, krasen Narodni dom bomo vsi pripeljali svoje otroke na Miklavžev večer prihodnjo nedeljo — če se nekaterim tudi razlije žolč, in se od jeze raztreščijo! Pridite tudi stariši iz okolice in iz sosednih župnij — zemlja je naša! Tujec pa molči na naših tleh in hvali Boga, da je naš kruh. Ne vdajmo se!

m Slov. Bistrica. Dne 10. decembra popoldne, pri sklepu socialnega tečaja se ustanovi Slovenjebistriško izobraževalno društvo. Pri ti priliki bode govor o potrebi društva in kako se ga morajo posebno Slovenci bistriške župnije oklepati. Možje in mladeniči, žene in dekleta, vsi na zborovanje.

m Slov. Bistrica. V četrtek, dne 10. decembra se otvori pri nas železnica. Bistriški posili-Nemci pošiljajo vabila, naj bi kmetje in občinski zastopi prišli k otvoritvi železnice. Slovenski kmet se te železnice ne more veseliti; zgodile se bodo velike nesreče, ker so železnico napravili na okrajni cesti; kmet ne bo imel nobenega dobička, pač pa imajo edino korist le bistriški kramarji in lesni prekupeci. Velika škoda je železnica pa za to, ker je nemški okrajni zastop sklenil, da bo plačal vsako leto 4000 K za železnico, ker železnica ne bo nesla. Torej bistriški Nemci, poljčanski in poskavski nemškutarji so si železnico napravili na stroške kmetov, ki bodo morali plačati 4000 K na leto! In to je v prvi vrsti zakrivil Stieger, prijatelj kmeta! In vi slovenski kmetje bi se sli tem lju-

dem klanjat! Okraj so zadolžili po nepotrebnem za 200.000 kron, zraven pa še naložili plačilo za železnico, in potem bi se šli ti gospodi delat štafažo! Če imate še kmetje kaj slovenskega ponosa, nobeden se naj ne udeleži otvoritve! Naj deželni glavar, ki pride k otvoritvi, izve, da vi kmetje niste zadovoljni z gospodarstvom bistriških Nemcev! Pač pa tisti dan pridite v naš Narodni dom v Slov. Bistrici, kjer se vrši podučni tečaj; tam se pomenimo, kako se ubranimo bistriških prijateljev, ki tako globoko segajo v naše žepe. V družbi Wiesthalerja, Stiegerja in poljčanskega Baumannja ni prostora za katoliškega in slovenskega kmeta! Mi kmetje pa pričakujemo, da se tudi naši voditelji in naša inteligenca ne družijo z ljudmi, ki so zakleti sovražniki Slovencev! Mi kmetje smo pazili! Naše zaupanje le voditeljem, ki odločno nastopajo!

m Slov. Bistrica. Predzadnjo nedeljo so nam pripravili naši mladeniči v hotelu „Avstrija“ prav prijeten večer. Dasi se je naša mladina še-le pred kratkim začela organizirati, bil je njen prvi nastop jako dober. Predstavljali so dve igri, „Vedeževalka“ in „Kmet Herod“, v občo zadovoljnost. Vmes pa so domači pevec izborni popevali ljubke narodne pesmi. Mladina, le tako naprej! Tvoja je prihodnost!

m Maribor. Pevsko in bralno društvo „Maribor“ priredi v nedeljo 6. grudnia v Mariboru „Miklavžev večer“ s sledečim vporodkom: „Dr. Vsevald in njegov sluga Štipko Tiček“, veseloigra v dveh dejanjih, „Ure ni“, otroška igra v enem dejanju. Nastop Miklavža z vsemi svojimi parklji in belcebubi. Med odmoru svira tamburaški zbor.

m II. Izkaz darov za „Društveni dom“ v St. Ilju v Slov. gor. Od 1. do 29. novembra so darovali: Franc Vrabčič, c. kr. poštni sluga, Celje, nabral med rodoljubi 7 K 20 v; Rafael Taler, škofja Loka, „za naš i Vaš dom“ 5 K; Posojilnica St. Jakob v Rožu, po č. g. župniku Ražun 25 K; Dr. Hohnjec, profesor, Maribor 10 K; Dr. Korošec, dr. poslanec, Maribor 20 K; Alojz Drog, ekonom, Jarenina 2 K; Alojz Kokelj, župnik, Vurberk pri Ptuj 8 K; Uprava Slovenca, Ljubljana 11 K; Ivan Veras, nabral v gostilni Nendlovi v St. Jurju 5 K 20 v; Fr. Kranjc, nabral na občnem zboru S. K. S. Z. v Celju 50 K 38 v; st. jur. Ciril Sedej za S. D. Z. Dunaj 10 K; Franc Zavec, Krabonjš, 1 K; Franc Capič, Kazaze (Koroško), 1 K; Ks. Kobolčan, zaseb. železniki 2 K 80; Ivan Lubej, Jezerko (Koroško) 2 K; Fr. Šijanec, nadučitelj, Sv. Anton v Slov. gor., 3 K; Karol Presker, župnik v Kapelah pri Brežicah 6 K; Anton Pučnik, kaplan Celje, 22 K 20 v., ki se je nabralo na gostiji Jagodič-Kmecl v Celju; skupaj v tem izkazu 186 K 28 vin., v I. izkazu 91 K 60 vin.; skupaj 277 K 88 vin. Vsem blagim darovalcem, imenom obmejnih bratov: Tisočero Bog platil! Ziveli posnemovalci! Rešimo mejo! St. Ilj v Slov. gor., 30. listopada 1908. Za Društveni odbor: Fr. Zebot.

m Laporje. Gostje na poroki g. Muškateca in gdnice Mar. Jančič so darovali za izobraževalno društvo 7 K. Gostje na srebrni poroki Novačanovi na Pretružu so nabrali za izobraž. društvo na Črešnjem, ki se misli ustanoviti, 6 K, in za izobraž. društvo v Laporju tudi 6 K. Priščna hvala vsem blagim darovalcem! Odbor.

Ptujski okraj.

† Kmet Karol Rober.

Dne 23. novembra ob 8. uri zvečer umrl je po kratki a silno mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, daleč na okoli znani kmet Karol Rober, posestnik v Sesterzah. Bil je načelnik krajnega šolskega sveta, cerkveno-konkurenčnega odbora in bralnega društva v Majšpergu, dalje občinski odbornik in odborniški namestnik Slovenske kmečke zveze za Sp. Stajer. Bil je mnogo let ud družbe sv. Mohorja itd. V vsem svojem dejanju je bil zvest sin svojega naroda in sv. katoliške cerkve. Zagovarjal ju je povsod, kjer je bilo treba, in ravno radi tega moral je prestat večkrat hude boje, a on je stal trdno in si svojega prepričanja ni dal omajati. Bil je vsakemu dober prijatelj in svetovalec. Če si prišel v nedeljo v Majšperg k rani službi božji, slišal si povsod vprašati: „Ali veš, kje je Rober?“ Kako ga je ljudstvo spoštovalo, pokazalo se je že pri njegovi bolezni, ko ga je prišlo tolažiti silno mnogo ljudstva. Ko je na odru v domači hiši ležal, hiteli so od blizu in daleč kar trumoma telo kropiti. In pogreb, toliko ljudstva se vidi le pri pogrebu kakega duhovnika. S solznimi očmi in tužnim srcem so preč. gospod župnik pri odprtem grobu naštevati njegove zaslugе ter rekli med drugim, da bi gotovo ne hotel nazaj priti, ko bi mu bilo tudi na voljo dano; kajti on vživa lepši mir kakor ga je tukaj med nami na zemlji. Domače in sosedno učiteljstvo zapelo mu je žalostinki „Nad zvezdami“ in „Blagor mu.“ Vrli boritelj za vero, narod in kmečki stan naj v miru počiva!

Slovenska kmečka zveza je izrekla soprogi iskreno sožalje.

p Ptuj. Na lastno prošnjo je vpokojen profesor na tukajšnji gimnaziji, g. Jožef Pogatscher.

p Ptuj. Stajercem urednik Karol Linhart je bil dne 30. novembra pred tukajšnjim okrajnim sodiščem vsled znanih tukajšnjih dogodkov obsojen na 8 dni zapora. — Dober tek!

p Ptuj. Zadnji „Stajero“ je prinesel v svoji zadnji številki članek, v katerem predbaciva kmetu lakomnost in skopost na zelo nesramen način. Konec članka je, da se kmeta stepeta. Pa še si upa ta list pisati, da je kmečki list. Kjerkoli ga dobite, ven ž njim! Vse, kar je kmečko in slovensko, sramoti ta list, za to mora izginiti popolnoma iz naših hiš.

p Hinavsko kakor navadno nastopa tudi zadnji „Novi Slovenski Stajero.“ Na tretji strani solzavo govori o slogi, na peti pa že tolče, ne po pristaših Narodne stranke, ampak po pristaših Kmečke zveze! Nobeno čudo, kdor ve, da ga uredujejo in s podporami vzdržujejo sami pristni liberalci! Zahrbnost, nepoštenost in hinavstvo je najgrši znak prvaške struje, kojo tako v obilni meri odlaga ravno v „Novem Slov. Stajercu.“

p **Krčevina** pri Ptuj. V nedeljo dne 6. dec. se vrši v Krčevini pri Ptuj poučno zborovanje izobraževalnega društva pri gospodu Viléniku na Spodnji Grajeni. Začetek točno ob 5. uri popoldne. Vse mladence od blizu in daleč, pa tudi moške in ženske prav prijazno vabimo, da se udeležijo v obilnem številu tega shoda.

p **Hajdin**. Od 12. do 20. t. m. se bode tukaj obhajal sv. misijon v spomin trojnega jubileja. Vodili ga bodo č. oo. lazaristi gospodje Kitak, Zdravlić in Birk.

p **Sv. Vid** pri Ptuj. Zborovanje, ki se je pri nas vršilo zadnjo nedeljo, je bilo dobro obiskano. Lepo število pametnih in treznih mož, pa tudi precej ženice je napolnilo prostore gospoda Pernata. Predsednikom zborovanja je bil izvoljen posestnik Arnuš, ki je oddal besedo gospodu Pušenjaku. Gospod Pušenjak v lepih besedah oriše navzočim napredek kmetijstva v drugih deželah, o štajerski kmetijski družbi, ki v vsakem oziru skrbi za napredek kmeta. Kaj lepo je orisal potrebo raznih žitnih, vinskih in sadnih zadržug, kmečkih posojilnic in njih korist. Končno je še v kratkih potezah orisal starostno zavarovanje. Govoril je še nato tajnik Mladeniške zveze Šut o potrebi bralnih in izobraževalnih društev ter mladeniških zvez. Zborovanje se je končalo v obče zadovoljstvo z željo, da se v kratkem zopet kaj takega priredi.

p **Pri Sv. Barbari** v Haložah se je dne 23. novembra zastrupilo 21 solarjev. V vrč, iz katerega učenci v odmorih pijejo, je vrgel nek solar košček galice. Učenci so pili iz tega vrča, vsled česar so se pokazali pri 21 otrocih znaki zastrupljenja. Poslalo se je takoj po zdravnika k Sv. Marjeti, gospoda Gregoreca, kateremu se je po težkem trudu posrečilo, da je rešil otroke nevarnosti.

p **Sv. Križ** tik Slatine. Dne 9 in 10. decembra se vrši tukaj socialni tečaj S. K. S. Z. pri g. Ogrizeku.

p **Velika nedelja**. Dne 9 in 10. decembra se vrši pri Veliki nedelji socialni tečaj S. K. S. Z. v prostorih g. Mikla.

p **Velicane**. V nedeljo dne 22. novembra obhajali smo pri nas izredno slavnost; č. g. provizor svetinski blagoslovili so nam lep novi križ kot jubilejni spomin v proslavo najvišjih jubilejantov. Sv. razpelo in žalostno mater božjo je mojstrsko izdelal naš domači umetnik gospod Golobič v Ljutomeru, in prvi dar za to podjetje daroval je bivši svetinski župnik veleč. gospod dekan šmarski, J. Bohanec, a tudi občani so obilno prispevali. Franc in Antonija Ozmeč sta darovala les za sv. križ, Matija in Tereza Pušenjak pa krasen prostor in sta končno bogato pogostila vse tiste, ki so požrtvovalno delali pri stavbi in kinčanju križa.

p **Velicane**. Naši liberalci so začeli zadnji čas kaj ponosno povzdigovati svoje puhle glave. Z neverjetno drznostjo hodijo okoli župljanov in beračijo za podpise za protest zoper razširjanje župnišča in zasmejujejo naš jubilejni križ, ki smo si ga ravnokar postavili. Mi si to odločno prepovemo. Pretežna večina naših občanov je strogo katoliškega prepričanja in se ne bo dala od par ničvrednih ljudi zasmejavati.

p **Velika nedelja**. Občinske volitve in še kaj! Občinske volitve so radi raznih nepravilnosti ovržene ter se bodo vršile v kratkem nove volitve. Ne pustimo pa zdaj v odbor takih mož, kakor so se nam zadnje vsiljevali; do takih, ki so naročniki „Stajerca“, „Narodnega Lista“ ali „Novega Slovenskega Stajerca“, nimamo več nikakega zaupanja. — Ustanovljena je bila tukaj dne 22. novembra kmečka posojilnica. Natančneje drugokrat. — Pretečeno soboto zvečer se je peljal neki mož od Sv. Tomaža iz mlina ter je bržkone v pijanosti padel z voza in se ubil. Našli so še na vozu precejšnjo množino žganja. — Kaj pa naša Mladinska zveza? Ali ne bo nič več predavanj? Naprej mladeniči! Pričakujemo spet kake lepe igre. To bi bila sramota, če bi pustili društvo zaspati. — V trgovini G. Skorca se daje po nedeljah med sv. mašo čitati „Stajere“, da ljudje tam ostajajo ter žganje pijejo. Mu pač drugače ne gre kšeft, ker je tudi eden izmed tistih, ki jim diši le slovenski groš. Da bi se c njem povedati še marsikaj, toda za prihodnjico mora tudi še nekaj ostati.

p **Sv. Lenart** pri Veliki nedelji. Velikansko navdušenje vlada pri nas in v celi okolici za socialen tečaj, katerega priredi S. K. S. Z. pri Veliki nedelji dne 9. in 10. decembra. Samo iz naše male župnije je obljubilo priti za gotovo prav veliko število fantov in ravno tako veliko število gospodarjev; saj bo soc. tečaj za odrasle ravno tako važen, kakor za mladino. Ker je ta tečaj edini in prvi te vrste v ormoškem okraju, zato si obljubujemo in pričakujemo od njega velikanskih uspehov. Prosimo pa tudi fante in gospodarje iz sosednih župnij, naj poagitirajo za bogato udeležbo. Pokažimo drugim, da smo ravno tako, če že ne bolje zmožni, napredovati v socialnem, gospodarskem in političnem delovanju, saj poznamo sami sebe in vemo dobro, da zmoremo to tudi mi, kar zamorejo drugi. S. K. S. Z. pa prosimo, naj upošteva naše razmere in naše zahteve, mi obljubimo mnogoštevilno udeležbo, ona nam pa naj pošlje dobre in znane predavatelje, ker je drugače nevarnost, da mine navdušenost za zvezo, katero imamo za njo sedaj. Na svidenje torej pri Veliki nedelji 9. in 10. decembra. — Fantje od Sv. Lenarta.

p **Sv. Križ** tik Slatine. Ker sta „Stajere“ in „Domovina“, se ve lažljivo, prinesla novico, da je katehet Kr. učenca Pr. tako pretepel, da je na smrt

zbolel, zato moram poročati, kako je sodnijska obravnava dne 19. nov. izpadla: Katehet je bil popolnoma oproščen in oče Pr. kot tožnik primoran, vse stroške plačati in pri cerkvi dati to dvakrat preklicati, da mu je katehet odpustil kazen od 1—6 mesecev zapora radi obrekovanja. Kdo je do zdaj poštenega Pr. premočil? Menda tisti možiceljni, ki so vložili rekurs zoper občinsko volitev v okolici Slatina v sredi meseca maja tega leta. Toda zastoj, volitve so potrjene in v kratkem bode konstituiranje občinskega odbora. Zmaga Kmečke zveze je torej popolna! Mi gremo naprej! — Dne 9. in 10. dec. bode pri nas v čitalnici socialni tečaj. Vsaka občina rogaškega in šmarskega okraja naj pošlje vsaj dva zavedna fanta na ta tečaj. Naši fantje naj bodo enkrat taki možje pošteni, kakor je bil pokojni M. Führer, katerega smo v pondeljek slovesno pokopali. Večni spomin vrlemu možu!

Ljutomerski okraj.

l **Cezanjevci**. Krajni šolski svet v Cezanjevcih je v svoji seji dne 14. listopada t. l. sklenil in se odločil enoglasno za stare počitnice ter opozarja tudi druge krajne šolske svete Ljutomerskega okraja, da bi za to prosili.

l **Stara in Nova vas**. Vendar enkrat, skoraj za vsemi drugimi, si je tudi naša občina ustanovila novo gasilno društvo. Pravila in prošnje nam je brezplačno priskrbel gospod učitelj Janko Karba, in pri ustanovitvi društva dne 28. listopada t. l. nam je z jedrnato in vspodbudljivo besedo opisal potrebo in pomen gasilnih društev. V odbor so izvoljeni: načelnik Jože Rožman, njegov namestnik Jakob Stuhec, brizgalničar Mihael Novak, namestnik Alojz Senčar, vodja plezalec Alojz Stuhec, namestnik Jože Rajh, vodja varuhov Franc Novak, namestnik Matija Filipič, blagajnik Franc Lah, nadzornik orodja Matija Jelen. Novo gasilno društvo pristopi k okrajni zvezi gasilnih društev za Ljutomerski politični okraj.

l **Franc Jožefova šola** v Ljutomeru priredi v nedeljo dne 6. decembra v proslavo 60 letnega slav. vladanja prev. cesarja šolsko predstavo. Proizvajajo se Adamičeva spevolga v 3 delih: „Slava cesarju Francu Jožefu I.“ Na koncu alegorija ali živa alika. Vstopnina: I. sedeži 1 K; II. tedeki 60 vin; III. sedeki 40 vin; stojalca 20 vin. Začetek ob pol 3. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi uljudno učiteljstvo in „Podporno društvo“. Čisti dobiček je namenjen „Podpornemu društvu Franc Jožefove šole“.

Slovenjgraški okraj.

s **St. Janž** pri Velenju. V naši občini hudo razsaja davica, radi katere je pomrlo že veliko ljudi, posebno otrok. — Pri nas se namerava ustanoviti kmetijsko društvo. Bili bi ga res jako potrebni.

s **St. Ilj** pri Velenju. Gospod Ivan Kranjc, veleposestnik itd., je padel na lovu ter se zelo ranil na prsni in tudi na glavi. Iz srca želimo, da ozdravi!

c **Sv. Ema**. Mladeniški sestanek, kateri se je vršil dne 29. nov., se je prav lepo izvršil. Fantje in tudi možje so se sestanka v obilnem številu udeležili. Predsednik Ogrizek je prisrčno pozdravil vse priučeno in dal besedo gospodu župniku Gomilšek od Sv. Petra. S krasnimi besedami nam je razlagal gospod govornik potrebo in korist branja krščanskih časnikov in dobrih knjig. Povdarjal je, kako silno potrebno je za današnje čase, da se ljudje izurijo tudi v pravopisju in v obratih vsake vrste. Nadalje je govoril fant Strgar iz Vonarja o idealih mladeniških zvez, priporočal slogo med udi ter povdarjal, da bodo naše zveze dosegle gotovo lepe uspehe. Deklamiral je pesem „Kmetijski hiši“, iz katere pride največ slovenskih rodoljubov. Nadalje je govoril mladenič od Sv. Vida pri Sv. Emi in opominjal k pridnemu čitanju dobrih knjig, da se bomo lažje obranili nasprotnikov. Deklamiral je pesem „Naš narodni dom“, katera je navdušila vse poslušalce. Nek drug mladenič od Sv. Vida je govoril o raznih strankah na Spodnjem Stajerskem. H koncu je še opozoril tajnik Mladeniške zveze navzoče, da bi se po besedah, ki so jih danes slišali, tudi ravnali, in prečital pozdrave, ki jih pošljal iz Grada akademik gospod Ogrizek, želeč shodu najlepšega uspeha.

Konjiški okraj.

k **Konjice**. Pravijo, da se bližajo občinske volitve za trško-konjiško občino. Prav svetovati bi bilo, da bi slovenski volilci in pa tisti nemško-čuteči in misleči, ki imajo še kaj soli v glavi, nekoliko zmešali ta krasni uzor-zastop konjiške trške občine. Čas bi že bil, da bi prišli tudi taki možje v odbor, ki bi za občino in nje prebivalce tudi še kaj bolj pametnega storili, kakor se pa po „Grazer Tagblattu“ (n. pr. štev. 102 in 111, meseca aprila t. l.) hvalili, koliko imenitnega in slovitega so zlasti za nemštvo in nemškutarstvo že storili in kako se bodo znali varovati proti slovensko-„klerikalnim“ (!) samostanom, ki jih v svoji razgreti domišljiji vidijo vse polno v Konjicah in pa okoli Konjic. Tega pa, kar je najpotrebnejše, pa ne vidijo, četudi vsak dan sem in tja hodijo. Tako blatnih ulic namreč menda ni kmalu v kakem trgu kakor v Konjicah, pa saj že leta in leta niso bile posipane s peskom, četudi ga je v obilici v Konjiški gori. Mostiček pri Pannovi hiši, kjer je največji promet proti kolodvoru, je „lebensgefährlich“, po konjiško povedano. Gospod purgermajster pa imajo lep betonski most za Wallantovo hišo. Da so občinske ceste še „lepše“

v Zgornji Pristavi, na Blatu in Prevratu skoraj ni potrebno omeniti, saj tam prebivajo ponižni Slovenci, ki pri volitvah zato pravim tržanom tlako delajo. Kaj ne, denarja ni — za celjske razgrajbe ga pa je! Pa še drugokrat kaj!

k **Konjiška okolica**. Naša kmečka hranilnica in posojilnica vrlo napreduje. V prvem polletju svoje ga poslovanja ima že 226.216 K 80 v prometa, ter je 147 strank uložilo 68.972 K 56 v ter si izposodilo 37.909 K 13 v. Boljšega kreditnega zavoda, ki bi z manjšimi stroški in večjo varnostjo deloval, si kmetje pač ne morejo želeli. Zato pa le pristopajte k tej za bodočnost velepomembni zadrugi in vlagajte svoj denar, ki je tu bolj varno naložen, kakor pa pri zadolženih nemških tržanih. Z novim letom se bode, kakor so mnogi kmetje obljubili, naš denarni promet še bolj povišal. Le tako naprej! V slogi je moč! — Slama in seno se že deli med živinorejce. Sena je bilo pravzaprav v našem okraju dosti, ker trgovec Kupnik, ki je prevzel delitev sena, takorekoč le domače seno kmetom razdeljuje. Glejte, kako potrebna bi bila kmetijska zadruga, ki bi to, kar zdaj Kupnik opravlja, sama opravila. Kmetje, pomislite nekoliko in sodite! Ali je treba, da Nemec vam streže? Pričakujemo torej, da se nam v konjiškem okraju kmalu ustanovi kmetijska nakupovalna in prodajalna zadruga. — Neki kmet nam poroča, kako sladki so nemški trgovci konjiški proti njim, zlasti kadar kaj denarja pri njih čutijo. Pred kratkim je neki trgovec nagovarjal poštenega kmeta, ki je vole prodal na sejmu, naj v nemško „Wechselkasso“ nese svoj denar shraniti. Seveda zaveden slovenski kmet tega ni storil, pa tudi nikoli ne bo. Saj si še celo gospod nadučitelj slovenske okoliske šole dovoljujejo, da svetujejo denar v nemško šparksno nositi. No, hvala Bogu, da tega gospoda nihče ne posluša; kmetje ga še celo ne marajo! — Vžigalice „V prid obmejnemu Slovincem“ bo dobil, kakor pravijo, gospod trgovec Hrepevnik. Kmetje, vprašajmo ga, če je res in kedaj jih dobi, potem pa le pri njem kupovat! Gospod Ogorevc so pa tudi en fajn gospod, samo vžigalice „V prid obmejnemu Slovincem“ nimajo.

k **Sv. Jernej** pri Konjicah. Dne 24. nov. je tukaj umrla Neža Kolar, mati č. g. župnika v St. Ilju pri Velenju, Antonija Kolar. Blaga žena, znana marsikateremu bivšemu dijaku in bogoslovcu, se pripo-roča v pobožni spomin.

Celjski okraj.

c **Gostilna** „Pri belem volu“ je že precej znana po svoji dobri kuhinji. Saj je bil njen gostilničar že v Ljubljani znan, da ima jako dobro kuhinjo in vedno sveže pivo. Da se ustreže raznim vinskih pivcem, si je gostilničar naročil najrazličnejša domača in tuja vina, tako iz St. Petra v Savinjski dolini — Savinjsčanom na ljubo, iz St. Petra pri Mariboru, iz Črešnjice pri Vojniku, črnino iz Prihove; namesto sladkega Zavrčana, ki je kmalu pošel, je naročen drugi Haložan, enako dobre kakovosti, stari Zavrčan se še toči. Naznanjamo to širjemu občinstvu, ker je še veliko Slovencev, ki se še niso navadili hoditi v gostilno „pri belem volu“, menč, da je še vse po starem, kakor pri prejšnjem nemškem gostilničarju.

c **Celje**. Čudne pojme ima tukajšnji listič „Deutsche Wacht“ o nas Slovincih. V sobotni številki se namreč škandalizira (spodtika) nad tem, da se poslužujejo Slovenci na tukajšnji gimnaziji svojega materinega jezika in pravi, da so Nemci mnogo predobri, da bi proti takemu početju odločno nastopili. Kdo se ne smeje?

c **Grize**. Ko so pri zadnji občinski volitvi prišli žalski liberalci zoper naše krščansko misleče može agitirati, se jim je pridružil tudi podloški gostilničar Sedminek. S tem je mož pokazal, da je tudi on neizprosno nasprotnik cerkvi naklonjenih mož, katere hočejo liberalci po naročilu mladih koncipijentov povsod iz javnih zastopstev izločiti. To pribijemo, da bodo šentpeterski sosedi liberalnost načelnika liberalne posojilnice še bolj poznali.

c **Dramlje**. Prepoved kaplanove bernje je namestnija razveljavila.

c **Sladka gora**. Da pri nas ne spimo, pričajo naša društva. Katoliško izobraževalno društvo, Mladeniška in Dekliška zveza in obe Marijini družbi, ki vse krasno napredujejo, čeravno nas od vseh strani naši nasprotniki stajercijanci in pa par novopečenih liberalcev zasmejujejo. S stajercijanci, našimi stari-mi nasprotniki, se ne bomo v javnosti prepirali; te že itak dobro poznamo. Pač pa spregovorimo na tem mestu nekaj o naših liberalcih, ki so nam tem bolj nevarni, ker znajo na več krajev svoj obraz obračati. Kadar se gre za kako volitev, n. pr. občinsko, postanejo nam silno prijazni in tako rekoč pobožni na videz. Ko pa te minejo, takrat nam še le pokažejo pravo lice. Tak je med drugimi nek tukajšnji posestnik. Nekdaj je bil pristaš S. K. Z., a kmalu je spremenil svoj značaj in pristopil k Narodni stranki. Postal je goreč liberalci in si je v svoji liberalni gorečnosti omislil takozvane Südmarkove vžigalice. In tak človek se še sili pri naši občini vedno v ospredje. Res čudno politiko igra ta mož v naši občini. Tudi njegovemu nadebudnemu sinčku svetujemo, da nas pusti pri miru, sicer se bomo od njega na pristojnem mestu o tem pogovorili. Vas pristaše Kmečke zveze pa pozivamo, da pri prihodnjih občinskih volitvah nastopite resno, da bodo izvoljeni sami značajni možje. Sloven-

ska kmečka zveza v naši občini naj živi! — Skrivni opazovalec.

c Savinjska dolina. Srčno se zahvalimo vsem zavednim Slovincem, kateri so izpolnili svojo dolžnost dne 30. novembra v Celju, ko nas je zopet spravila policija za farno cerkev, kakor dne 21. oktobra. Ker so pisali vsi slovenski časniki o tej zadevi, zato so naši slovenski odjemalci obrnili hrbet nemškemu čevljarjem in prišli k nam. Sploh pa se opaža pri vseh trgovcih in obrtnikih naše narodno gibanje. Naše slovensko ljudstvo obiskuje svoje trgovce in obrtnike, dočim pušča nemške na cedilu. Slovenske občine pa pozivljamo, da tudi one storijo svojo narodno dolžnost. Proč z nemškimi kramarji! Na sv. denje, Slovenci, na dan sv. Lucije v Zalcu. — Čevljar.

c Savinjska dolina. Kaj pa gospod Roblek? Kje pa ste vendar in kaj delate? Kje pa imate od vaših agitatorjev obljubljenih 5 kron za 1 kilogram hmelja? Zakaj pa ga plačujete samo po 40 do 50 vinarjev? Zganite se vendar ter nam pomagajte; pomoči smo zelo potrebni! — Vaš volilec.

c Savinjska dolina. Veliko hmelja še imamo na prodaj, pa kupcev ni. Tisti pa, ki ga še kupujejo, plačujejo kg 35 do 50 v. Mnogi, ki so veliko na hmelj zaupali, so varani, nekateri naravnost uničeni. V nekem trgu je že par velikih hmeljskih mešetarjev in barantavcev konkurz napovedalo, drugi njihovi tovariši ga še pa bodo. Hmelja niso mogli prodati po pet kron, čeravno so lani Roblekovi agitatorji volilec tako ceno prerokovali. Naprednjaki so pač začeli previsoko letati; a sedaj, ko nizko padajo, pa tožijo solze poroki, ki so bahačem menjice podpisovali. Naprednjaki so se tudi preveč vozarili po volilnih shodih, na gospodarstvo so pa pozabili, zato gredo zdaj naprej na — Vestfalsko. Trezni kmetje! Ne podpisujte zadolženim naprednjakim agitatorjem menjice, če vam še tako sladko govorijo. Naj le grejo brez vas — naprej!

c St. Peter v Sav. dolini. Blizajo se zopet viharji volilni boji. Prišel je zopet čas občinskih volitev, katere bodo, kakor vse kaže, zelo hude. Liberalci so že na delu. Zato kličem vsem prijateljem „K. Z.“: vstanite, na delo! Sramota bi bila za občino, ako bi prišli liberalci na krmilo. — Občan.

c St. Pavel v Sav. dol. Smrtno ponesrečil se je pri nas dne 24. novembra posestnik Val. Hribar pri Sv. Mariji Magdaleni. Med vožnjo s praznim vozom so se mu splašili voli, hotel jih je zadržati, a je padel pod voz, ki ga je vlekel okoli 50 korakov daleč naprej in mu povzročil take bolečine, da je revež v štirih dneh umrl. Bil je vobče spoštovan in priljubljen, kar je pokazala tudi velikanska udeležba pri pogrebu. Bil je tudi vnet častilec Marijin in je kot tak veliko romarjev vozil k slavni božjepotni cerkvi Mariji Pomočnici na Brezje. Blag mu spomin!

c Mozirje. Tukajšnje kat. izobraževalno društvo je priredilo v nedeljo, dne 15. nov. t. l. šaloigro „Mlinar in njegova hči“. Igra je, čeravno je dolga in težavna, vendar precej dobro izpadla. Igralci so nastopali s korajžo in reševali svoje vloge jako spretno. Udeležba je bila vključ slabemu vremenu velika. Pred igro in po igri je tamburaški zbor udarjal imenitno komade na svoje lepo ubrane strune, pod vodstvom mladeniča Franca Es. Ker je igra ljudem silno ugajala, se je zahtevalo, da se naj ponovi, kar se je dne 29. novembra tudi zgodilo. Vsa čast in hvala gre igralcem in osebam, ki so se trudile, da se je igra tako dobro obnesla.

c Dol pri Hrastniku. Delo pri cerkvi je za letos končano, stavba je pod streho in dodelan je že tudi zvonik, le pokriti ga je še treba. Da je delo tako lepo in uspešno nadaljevalo, gre v prvi vrsti pohvala č. gospodu župniku, ki so vso zadevo tako lepo in pa spretno vodili, potem pa pridnim faranom, ki so na prošnje in želje gospoda župnika tako pridno dovažali potrebno gradivo, da ni delo zaostajalo. Seveda ne smemo tudi pozabiti pridnih delavcev, ki so kljub slabemu in mrzlemu vremenu delo nadaljevali in ga toliko dovršili, da je cerkev sposobna za službo božjo. Nesreče se dosedaj še nobene ni zgodilo. Dne 26. novembra nam je novo cerkev in začasni oltar blagoslovil tukajšnji rojak in domačin č. gospod Franc Hrastel, nadžupnik in dekan konjiški, ter opravil prvo slovesno opravilo v novi cerkvi s pomenljivim govorom, v katerem je kot domačin spodbujal svoje rojake, da pričeto delo še tudi za naprej tako požrtovovalno in radovoljno nadaljujejo do najlepšega dne, kakoršnega se ni videla dolska župnija, namreč posvetitve nove cerkve, ko bodo milostljivi knezoškof sami posvetili dodelano krasno dolsko farno cerkev. Slovesnost se je končala z zahvalno pesmijo „Te Deum“ in papeževim blagoslovom, katerega je podelil domači č. gospod župnik Anton Veternik. Zdi se nam, da nastopajo za Dolane novi časi versko-narodnega življenja.

c Loka pri Zidanem mostu. Za župana naše velike občine je bil dne 30. novembra izvoljen Peter Blatnik, pristaš Kmečke zveze. Za svetovalce so izvoljeni: Železnik Alojz, Jurj Andrej, Kajtna Anton, Novak Franc, Jakša Ivan, dr. Friedrich, Juvančič Alojz, Ignac Moser. — Grajščino loško je kupil Ivan Jakša za 200.000 K. Skupilo za njive, ki so bile že pred nekaj tedni na drobno prodane, pripade njemu. — Bolezen škrlatica že pol leta razsaja po teh krajih; otrok je že veliko pomrlo vsled te bolezni, odrasli okrevajo.

c Gornjigrad. Liberalci so za svojo narodno čitalnico naročili zastor za gledališki oder — čujte,

Slovenci — iz nemškega rajha, iz Prusije, namreč iz Neu-Ruppina. Ali odgovarja to početje gestu: „Svoji k svojim“, ali je to boj kot proti Nemcem, ali zasluži taka čitalnica še ime narodna, in stranka, ali se še sme imenovati Narodna stranka? Sramota! Toliko slovenskih slikarjev strada, za manjši denar bi lepše napravili, ali naši Narodni strankarji rajši podpirajo rajhovce. Se enkrat, sram vas bodi!

c Gornjigrad. Prav ponižno vprašamo liberalno posojilnico, kedar bo nabila v svoji uradni sobi računski zaključek za leto 1907? Do sedaj še zmiraj visi na steni zaključek za leto 1906.

c Novatišta pri Gornjemgradu. Dne 11. nov. t. l. nas je tukaj v Novatišti obiskal nek tuj uzmovič, ki je v župnijski cerkvi v času, ko je bila pri podružnici sv. maša, iz Marijinega kipa vkradel 5 prstanov, darovanih od raznih romarjev. Ko bi bil več dobil, bi bil pač več vzlet. Pa k sreči se je kratko poprej druge prstane in verižico shranilo v cerkveni blagajni. Dva prstana, ki jih je uzmovič zastavil v Mozirju, so že izsledili, on sam se pa še menda po svetu spreha. Pa je upati, da se ga bo kmalu izsledilo.

c Novatišta. Če se ne motim, bo že celo leto od takrat, ko sem zadnjič pisal v „Gospodarju“. Cetu se mi podtika, da sem sestavljal, ali vsaj povzročil dopise, ki jih je to leto prinašal „Slovenski Gospodar“ iz Novatište, posebno še, kar se tiče našega poštnega nabiralnika in njegovega oskrbovalca, moram izjaviti, da za dotične dopise nisem nič vedel, dokler jih nisem bral v „Gospodarju“. Predvsem povem, da nikakor nimam želje g. nadučitelja Ivana Kelc, obenem oskrbnika poštnega nabiralnika, stopiti v žlici vode, temveč mu želim prav dolgo in mirno življenje. Rad pa pripoznam, da mi ni vse všeč, kar ta gospod ukrene, da pa tudi svojega mnenja nikdar ne skrivam. Predvsem povdarjam, da se je res tukaj videlo nekaterekrat samonemški poštni pečat z napisom „Neustift“. Za to so priče na razpolago. Ta pečat gotovo ni iz nebes padel. Morebiti bi se pa dalo dognati, če je od kake druge „Neustift“, ne od naše. Ni mi všeč sedanja naprava glede poštnega dostavljanja. Navadno največ poštnih pošiljatev pride v ponedeljek, a naš nabiralnik ima tedaj praznik. Za torej navadno ni nobene pošte, tedaj pa dela. Dokler je deželni pismonoša v naši občini dostavljal poštne pošiljate, dobili smo do 10 kg težke zavoje na dom postavljene proti plačilu 10 v, sedaj je pa kar pretežno, če je le 1 gram čroz 2 kg, in takoj je treba 5 km daleč poslati posebnega sela, da pošiljatev spravi na dom. Govorilo se je ob času, ko se je šlo za upeljavno poštnega nabiralnika, da se bode vse tako dostavljalo kakor poprej, sedaj pa s tem ni nič. Poprej je pismonoša za oddaljenejši puščal poštne pošiljate tam, kjer je vsak želel jih v nedeljo dobiti, sedaj pa nekaj tednov, tožijo stranke, to ne velja več, in se zahteva, da pridejo stranke v šolo po svoje časnike, če tudi jim je to odrok. Morebiti bo znala poštna direkcija kaj povedati o tem, ali se je g. Ivan Kelc res zavezal, vsem strankam v fari poštne pošiljatev dostaviti na dom, kakor se je tedaj govorilo, ko se je nabiralnik snoval? Stranke se pritožujejo, če pridejo svoje reči iskat na kraj, kjer je poštni nabiralnik, ter vprašajo oskrbnika nabiralnika za svojo pošto, se jim reče: „Idi k Milanu!“ Milana pa takrat ni nikjer najti, in stranke zopet lahko čakajo celi teden na St. Gospodarja. Priče so na razpolago. Nadalje mi ni po volji to, da se šolski otroci porablajo za dostavljanje poštnih pošiljatev starišem in tudi drugim. Celo v župnišče so že poštni otroci prinašali pošto, ko mora to vendar oskrbovalec nabiralnika storiti po svojih domačih odraslih ludeh. So tudi priče na razpolago. Toliko za danes. Kedar ne bode treba ničesar grajati, se ne bode nič grajalo. Novatišta, dne 29. novembra 1908. Gotard Firme, župnik.

c St. Jurij ob juž. žel. Na godovanju Zlateškega Andrejčka je on daroval na željo tamburašev: za kat. bralno društvo 6 K; za društven dom v St. Ilju 2 K; za okoliško požarno brambo 2 K. Tamburaši so nabrali v gostilni Simenčič 3 K za kat. bral. društvo, za društven dom v St. Ilju 1 K in za okoliško požarno brambo 6 K 37 v. Vsem darovalcem Bog povrni!

c Čebelarška podružnica za Celje in okolico priredi v nedeljo dne 13. t. m. ob 2. uri popoldan svoj redni občni zbor v gostilni gosp. Franja Sameca na Ložnici pri Celju. Po običajnem sporedu vršilo se bode tudi predavanje o čebelarstvu. Ker se med drugimi običajnimi točkami vrši tudi volitev novega odbora, od katerega je odvisen nadaljni razvoj podružnice, bi bilo želeli, da se udi udeležijo občnega zbora koliko mogoče plemenito. Kosi, predsednik.

c Mozirje. Kat. slov. izobraževalno društvo v Mozirju vabi svoje ude na 1. redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo 13. decembra 1908 ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih. Dnevni red: Pozdrav načelnika, poročilo tajnika, poročilo blagajnika, volitev novega odbora, razprave. Na občnem zboru se bo pobirala članarina in se bojo sprejemali novi udje. Odbor.

Brežliški okraj.

b Javni shod S. K. Z. v Brežicah se vrši v nedeljo, dne 6. decembra t. l. v veliki dvorani Narodnega Doma. Prireditelj shoda je pravomočno dovoljenje na odločitev glavarstva, ki je dovolilo tudi plakiranje. To se omeni, da so naši somišljeniki prosti vseh dvomov radi dogodkov pred shodom dne 11. oktobra t. l. Prosimo somišljenike, da skrbijo za čim večje udeležbo. Na shodu bo poročal državni poslanec dr. Ivan Benkovič, najbrže tudi deželni poslanec g. dr. Fran Jankovič.

b Interpelacija dr. Benkoviča. Poslanec Benkovič je interpeliral ministra notranjih zadev radi slabega gospodarstva mestne hranilnice v Brežicah z ljudskim denarjem, zlasti radi posojila 57.000 kron,

danega „Nemškemu Domu“ skoraj brez vsake varnosti. To obsirno utemeljeno interpelacijo bomo v izvešču priobčili.

b Radi zaplembe letaka „Svoji k svojim“ s kratko zgodovino septemberskih dogodkov je poslanec dr. Benkovič interpeliral pravosodnega ministra.

b Bizeljsko. Že večkrat je slovensko časopisje občinstvo svarilo pred tujimi tvrdkami, katere vsiljivo razpošiljajo svojo kavo po pošti v zavojih do 5 kg, naj se taka kava nikdar ne sprejme; prvič, ker je glede slabe kvalitete dosti predraga, drugič pa, ker je že marsikdo po prevzemu take pošiljate zabredel v tožbe in druge neprijetnosti. Brez ozira na taka svarila in kljub temu, da na Bizeljskem ni nič manj nego pet narodnih trgovin, se naš občinski tajnik zelo zavzema za neko tako tujo firmo; pridobiva za njo stranke, ter jim od nje prav pridno kavo naročuje. Gospod Gorišek! Svetuje se vam, držite se rajši svojega poklica v tem, da ostanete le kot občinski tajnik, na pa kavin agent!

b Kozje. Jubilejna veselica v proslavo našega svetlega cesarja-jubilarja, ki jo je priredilo Gospodarsko bralno društvo dne 22. listopada, se je prav krasno izvršila. Dokaj veliki prostori gostilne Fr. Gušek so bili polno nabiti raznih gostov. Predsednik društva, gospod Marko Tomažič, nam je v kratkih pa jedrnatih besedah načrtal jubilej in 60letno vladanje našega svetlega cesarja. Govornik je zaključil svoj govor s trikratnimi živio-klici našemu cesarju-jubilarju. Nato se je igrala igra „Pri gospodi.“ Deklice so svoje vloge tako spretno rešile, da smo je morali občudovati. Po igri je deklamiral nek fant S. Gregorčičevo „Hajdukovo oporoko.“ Nato se je igrala še druga smešna igra „Kmet in fotograf“, ki so jo igrali fantje skoraj brez napake. Konec je tvorila šaljiva pošta in prosta zabava. Naša iskrena želja je, da nas društvo po božiču zopet razveseli s kako smešno predpustno igro.

b Sv. Peter pod Sv. Gorami. Generalni štab Narodne stranke za kozjanski okraj je nanovo izvoljen. Najvišji šarži sta zopet v St. Petru. Predsednik je Narat, po domače Fabianek, kakor se razume, mož kristalno čistega rodoljubja in nad vse velikega ugleda v cellem okraju. Njegov Sebastianek je podpredsednik Jože Černelč mlajši, ki bo gotovo po močeh pripomogel k „razmnožitvi“ Narodne stranke. Z veseljem moramo tudi povdarjati, da imajo pri nas liberalni učitelji s svojimi kandidaturami večjo srečo ko na Kranjskem, kjer liberalni naprednjaki nikakor nečajo tako plesati, kakor jim liberalni učitelji muzicirajo: pri nas pa v odboru Narodne stranke ni nič manj ko 7 učiteljev. To je torej bojna četa: naprej na čilen konjiču Fabianek, poleg njega Jožek Černelč z narodno-deviško zastavo, za njima 7 učiteljev. Bratje, to bo vojska! Ranocetnik g. Kunej, ki so bolj stopili med nadomestilno rezervo, pa bodo obvezovali in lečili rane.

Iz drugih slovanskih dežel.

† Nemščina. — uradni jezik južne železnice na Spodnjem Štajerskem. „Mir“ poroča: Stranka pripele sod vina iz Haloz, da ga s postaje Ptuj pošlje na postajo Vrba na Koroškem. Obe postaji ležita na slovenskem ozemlju. Stranka ne ve, kako se zove Vrba pri Nemcih, uradnik išče in išče ter izjavi: Station Vrba existiert nicht — postaje Vrba ni, torej se pošlje v Celovec. Tudi tam ne najdejo pošte Vrba in vprašajo, kam z vinom, ker adresata ne najdejo radi pomanjkljivega naslova (urednik „Mira“ sicer raztolmači Vrbo v Velden, pa vse zastoni), avizo gre v Ptuj in se zahteva „nemška“ odredba, ker v Celovcu uradnik ne razume slovenskega pisanja. Koliko škoda in zamude radi trmoglavosti uradnikov, črtečih slovenščino! Dolžnost slovenskih poslancev bo, da proti takemu postopanju nemških uradnikov med Slovenci enkrat za vselej narede konec!

† V Celovcu so ustanovili koroški slovenski rodoljubi slovensko šolsko društvo, ki se bo bavilo s šolskim vprašanjem in raztezalo svoje delovanje po vsem Koroškem.

† Lastne telovadne odseke snujejo sedaj tudi „slovenski“ socialni demokratje na Kranjskem.

† Dva vojaka se ustrelila. V Gorici se je ustrelil v srce vojak Jakob Napotnik, doma iz Slovenj-gradca na Štajerskem. — V prsi se je ustrelil vojak 47. pešpolka Emil Ferš iz Maribora. Umirajočega so prenesli v bolnišnico.

† Podržavljenje policije v Pulju. S 1. decembrom je prevzela v Pulju država policijsko službo.

† Hamborn ob Reni. Grozna nesreča se je zgodila na Vestfalskem, ki je zadela tudi precej Slovencev. V premogovniku „Radpod“ blizu mesta Hamm v središču provincije Vestfalije, se je 12. novembra ob štirih po noči naenkrat vžgal treskavni plin. Nastal je hipoma tak strašen razpok po vsej jami, da se je ogredje v obseh rovi, čeravno je bilo železno, razdrlo, predori so se razrušili, ob enem je po več mestih nastal ogenj. Takoj je prihitelo veliko rešiteljskega od bližnjih premogovnikov, pa s preveliko nevarnostjo so mogli na dan spraviti le 35 hudo poškodovanih in 36 mrtvih delavcev. Potem ni bilo več moč v jamo vdreti, ker vse je bilo polno plamenov in strupenega soparja, in nepremagljiva vročina je vladala. Le 40 do 60 metrov so mogli več vdreti v navpični rov. Doli na prvem nadstropju, v globčini 720 metrov, ni bilo delavcev, ker po njem se samo sveži

zrak vpelja in razdeluje v vso jamo; pa na drugem nadstropju, v globočini 770 metrov, ni bilo mogoče, nobenega rešiti, ker vhodni predor je bil takoj pri navpičnem rovu popolnoma razpadel in zasut; tisti, ki so bili spravljani na dan, so delali na tretjem nadstropju v globočini 850 metrov; okoli 10 se jih je hitro moglo nepoškodovanih rešiti. Zaostalo je v jami zadušeni in požgani delavci okoli 300. Ker druge pomoči ni bilo, da bi mrličje spravili na svetlo, so popoldne ob petih jamo popolnoma zgradili, da bi ogenj tam doli zadušili. Ker se pa to ni posrečilo, so druge dni ves premogovnik z vodo napolnjevali; to bo trajalo precej časa, in še le tedaj, ko se je jama z vodo vsa napolnila in zopet izpraznila, bo mogoče, onih 300 mrličev spraviti na dan. Ponedeljek dne 16. novembra so rešene mrličje pokopali; minstrski škof sam je v farni cerkvi Hövel opravil slovesno črno mašo in pridigo in se potem tudi pogreba udeležil. Od vseh strani se pošiljajo darovi za zapuščence. Prvi je škof poslal 2000 mark; premogovski odbor je dovolil 60.000 mark, nemški cesar 25.000 mark. Seveda dobivajo zapuščenci tudi svoje rente od rudarske zavarovalnice, pa vendar imajo veliko izgubo. Zalivanje in sožalje je splošno. Veliko jih je med ponesrečenimi, ki so bili do zadnjega časa v hambornski občini. Radbod je bil nov premogovnik in ravno iz hambornske občine, vzlasti iz Najmila, se je precej tujih delavcev, tudi slovenskih, preselilo v Bockum in Hövel blizu Hamm, kjer leži jama Radbod. Naše društvo sv. Barbare obžaluje smrt večletnega zvestega uda Jerneja Strmljam iz Zgor. Tuhinja na Gorenjskem.

Najnovejše novice.

Odlikovanja povodom 60letnega vladarskega jubileja našega cesarja. S cesarjevim ukazom z dne 30. novembra je bilo odlikovanih mnogo oseb. Nava-jamo one odlikovance, katerih imena so med nami najbolj znana. Tajna svetnika sta postala goriški knezonadškof dr. Franc Sedej in dunajski župan dr. Karol Lueger. Plemič je postal kranjski deželni glavar Franc Suklje. Komturni križec Franc Jožefovega reda z zvezdo so dobili državni poslanec dr. Ivan Susteršič, državni poslanec dr. Ivčević in veleposlanec v Sošanju grof Kamilo Razumovsky. Viteški križec Leopoldovega reda je dobil državni poslanec dr. Ploj. Komturni križec Franc Jožefovega reda je podeljen kanoniku Janezu Flisu v Ljubljani, stolnemu proštu Karolu Hribovškemu v Mariboru, deželnemu glavarju namestniku dr. Jurteli v Ptuj, državnemu in deželnemu poslancu Jožefu Pogačniku. Castniški križec Franc Jožefovega reda sta dobila opat v Rajhenburgu Janez Baptist Epalle in ptujski župan Or-nig. Red železne krone tretjega razreda je podeljen deželnemu šolskemu nadzorniku v Ljubljani Francu Hubadu, državnemu poslancu dr. Laginji, predsedniku trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani Jožefu Lenarčiču, infuliranemu opatu in dekanu Fr. Ogradiju v Celju, deželnemu odborniku Francu Robiču, mariborskemu županu dr. Schmidererju in predsedniku okrožnega sodišča Ludoviku Perkotu v Mariboru. Viteški križec Franc Jožefovega reda je dobil ravnatelj učiteljskega v Ljubljani Anton Crnivec, dekan in župnik v Smohorju Ivan Držanič, dekan M. Jurkovič v Ljutomeru, notar Lovrenc Baš v Celju, notar dr. Mravlag v Laškem, odvetnik dr. Serne v Mariboru. Zlati zaslužni križec s krono je dobil dr. Demeter vitez Bleiweis v Ljubljani in nadučitelj Avgust Vodusek v Trbovljah. Zlati zaslužni križec je podeljen občinskemu predstojniku v Framu Iv. Gertu in deželnemu potovalnemu učitelju v Gradcu Martinu Jelovškemu. Srebrni zaslužni križec s krono so dobili občinski predstojnik v Pletterjah Martin Pajdaš, občinski predstojnik pri Sv. Antonu na Pohorju Franc Mravljak, kmet Franc Stuhec v Logaroveh.

Crez en milijon kron prometa je imela Spod-nještajerska ljudska posojilnica v Mariboru tekmo svojega osemmesečnega poslovanja. Ta velikanski promet kaže, da ima naše ljudstvo zaupanje do svojega zavoda. Po celem okraju se je že raznesel glas o ljudomilem postopanju te posojilnice, ki dela proš-njkom za posojila kolikor mogoče majhne stroške. Pristašem Kmečke zveze priporočamo, naj pridno agi-tirajo za to posojilnico!

Ruše. V spomin 60letnice vladanja njih Veličanstva cesarja Franca Josipa I. se je dne 2. dec. ustanovil pripravljalni odbor za slov. kat. izobraže-valno društvo.

Preki sod je proglašen čez Prago in okolico.

Posojilnica pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

reg. zadruga z neomejeno zavezo

naznanja, da je sprejela obrestno mero ter da bo od 1. januarja 1909 naprej obrestovala hranilne vloge po 4 1/2 %, posojila proti varni vknjižbi bo dajala po 5 1/2 %, na osebni kredit pa kakor dosedaj.

Sv. Lenart v Slov. gor., 27. novembra 1908.

996

Načelnstvo.

Listnica uredništva

Maribor: Smo dobili še le danes, 1. dec., pri najboljši volji nismo mogli več objaviti. Pride prihodnjič. Na 2. — Istotako smo še le danes dobili dopise iz Grobelna in Lemberga. Pride tudi pr. hodnjič. — Radi pomaničanja prostora smo odložili za prihodnjič številko: Sv. Lenart pri Vel. ned., Gradec, Gor. Sav. dol. — Šmartno ob Paki: Proselina! — Škale: Takih slavošpevov načeloma ne prinašamo. Pozdravljeni!

Zahvala.

Veleccjenemu spretnemu zdravniku gospodu dr. Iv. Turšiču v Mariboru, Stolna ulica 5. se pristočno zahvaljujem za brzo in spretno zdravniško pomoč v moji rodbini, ter ga vsem najboljše kot velenčenega zdravnika priporočam.

Slivnica, 16. nov. 1908.

96b Jožef Kolman.

Naznanilo.

Podpisani naznanjam, da imam za letno dobo 1908/1909 15 tisoč na suho cepljenih ameriških trt na pro-daj in sicer: 5000 šipona, 4000 silvanca, 3000 žlahtine bele in rdeče, 1000 renskega rila, 1000 belega bur-gundca in 1000 muškatele. Vse trte so močne in dobro zaraščene kakor letos malo kje. Za v jesen odvzete trte prodajam 100 komadov I. vrste za 14 K, za na spomlad izkopane po 15 K 100 komadov. II. vrste prodajam po 8 K 100 komadov. Trte so cepljene na podlago Riparija portalis. Za v jesen odvzete trte sprejemam naročila do 20. novembra, za na spomlad pa, dokler bo kaj v zalogi.

Franc Holc,

posest. in trtničar v Zagorcih, pošta Jursinci pri Ptju.

Trgovska tvrdka

Vekoslav Leitner,

Varaždin (Hrvatsko)

veletrgovina z železom

priporoča svojo bogato skladišče železa, lima, žrebljev, osi posode, ključavničarske robe, raznega orodja kakor tudi vseh v to stroko spadajočih predmetov.

Solidna postrežba, zmerne cene!

Razglas.

Pri deželnem uradu splošnega pokojninskega zavoda za nastavljenec v Gradcu bodo se v teku meseca grudnia 1908, oziroma meseca prosinca 1909 nastavili začasno sledeči uradniki, pomožni uradniki in služabniki na ta način, da za vse nastavljenec med časom provizorija veljajo do-tični roki odpovedi, služabnega pravilnika pokojninskega zavoda (za uradnike 1 mesec, za vse druge nastavljenec 14 dni, pri čem niso izključene posamezne pogodbe z izvršno sposobnimi uradniki).

1. Uradniki.

- Mesto enega vedečega uradnika z dohodkom V. plačilnega razreda pokojninskega zavoda (4980 K),
  - enega koncipista z adjutom 2000 K.
- Ta dva uradnika morata imeti dovršene pravniške in državoslovne študije na kakem avstrijskem vseučilišču in opravljane vspešno predpisane državne preizkušnje.
- Mesto knjigovodja z dohodkom V. plačilnega razreda (4000 K);
  - več uradniških mest za knjigovodstvo, blagajništvo in za pisarnično in zunanjo službo z dohodki VII. plačilnega razreda (2320 K).

Iskaveci pod c) in d) navedenih mest morajo praviloma imeti vspešno dovršene študije srednje šole (trgovske aka-demije, višjega gimnazija, višje realne šole, učiteljske, ali vojaške šole).

2. Pomožni uradniki in uradnice.

Iskaveci teh mest, katera se bodo podelila po potrebi in sicer z dohodki do 1200 (slučajno po 2000) K, morajo praviloma imeti vspešno dognano trgovsko šolo, enake veljave, kakor nižji gimnazij ali nižja realna šola ali nižje razrede srednje šole, prošnice pa najmanj meščansko šolo, ter biti vestni stenografije in strojne pisave.

3. Služabniki.

Iskaveci služabnih mest (dohodki po 1200 K) morajo znati popolnoma brati, pisati in računati in biti trdnega života.

V tem smislu napravljene, lastnorčno pisane, s po-trebnimi dokladi (zlasti glede jezikovnih znanstev iskavca) preskrbljene prošnje, v katerih je tudi navesti, ali se služba takoj oziroma kedaj lahko nastopi, in ka-terim se tudi naj priloži domovinski, kakor tudi krstni oziroma rojstni list (pri oženjenih tudi poročni list in rojstni listi otrokov) morajo se vložiti do dne 5. grudnia t. l. ob 12. uri opoldne pri odboru podpisane deželnega urada v roke načelnika dr. Franja Seelich v Gradcu, Neutorgasse št. 57.

Osebo predstaviti se je le vsled posebnega po-vabila.

V Gradcu, dne 26. listopada 1908.

Deželni urad splošnega pokojninskega zavoda za nastavljenec v Gradcu.

987

Načelnik: dr. Franc Seelich l. r.

Karol Kocijančič

kamnoseški mojster

MARIBOR, samo Schillerstrasse 25.

izdeluje altarje, prižnice, podobe in vsa druga stav-bin-ka dela iz kamna, trti, spomenike itd.

Zaloga izgotovljenih nagrobnih spo-menikov.

456

Vsi marmornati altarji v baziliki v Mariboru so moje delo.

Pojasnila o inseratih daje

upravnistvo samo tistim, ki priložijo vprašanju znamko za 10 vinarjev.

Loterijske številke.

Dne 28. novembra 1908.

Gradec 31 47 26 55 73
Dunaj 36 66 62 16 67

Svetle gobe, namizno sadje. Ku-pim vsako množino svetlih suhih gob, kg po K 1'60, 1'80, 2'—, 2'40, namizno jabolke, zlate renete, ananas, pariški rambur 100 kg po K 10'—, 12'—, 14'—, žito, vsake vrste fižole po najvišji ceni. Oskar Moses, dravska ulica, poleg vdove Pirich, Ragoznica 21, p. Ptuj. 959

Lepo posestvo v večjem mestu Spod. Stajerske, z dobro idočo go-stilno, ostajališčem, lepimi hlevi, veliko ledenico in lepim vrtom, se pod jako ugodnimi pogoji prodaja. Kje, se izve v upravnistvu tega lista. 968

Lepa malo rabljena kontrolna bla-gajna se prodaja po nizki ceni. St. Komar, mesar. Maribor Gospodarska ulica št. 28. 974

Dobro ohranjen klavir (7 oktav, novejši sistem) prodaja za nizko ce-no Fran Votko, naduč. Vutjavas-tik žel. Bučevčevi. 970

Lepa, enonadstropna hiša v trgu, katera je primerna za pensionista ali obrtnika, se prostovoljno prodaja pod zelo lahkimi pogoji. Gornje nadstropje obrestuje najemalno hišno vrednost. 981

Učene od poštenih staršev se sprejme pri Franc Iglitschu v Ptju, trgovina manufakturnega in špecerijskega blaga. 980

Kovaški pomočnik in učene se takoj sprejme pri kovaškem moj-stru Ivančiču v Ljutomeru. 979

Pridnega čevljarskega učenca žel sprejeti g. Friderik Nerath. Koroška ulica št. 18. Maribor. 978

Minski stroji se prodajo po ceni in sicer: 1 par 48" nem-ških minskih strojev z vse-mi železnimi in lesenimi deli, — 1 stroj za čiščenje pšena „Austria“ (Hoerde in Comp), — 1 valjar z 25 m dolgosti vretena z zavojem, predstavek, stroj za ščetati — zavoj — tri železna okna 2 m visoka, 1-20 m široka, vse skoro no-vo. Vpraša se pri „Gutsver-waltung Sannegg“, Braslovce Savinjska dolina. 975

Lepo posestvo, v lepi legi, 10 minut od St. Pavla, četr ure od tovarne, hiša in gospodarsko po-slojje novo postavljeno, 5 oralov njiv in travnikov, kakor tudi par minut oddaljena novozidana hiša s sadonosnikom, se prodaja skupne ali na drobno! Vse je v najbolj-šem stanju in tudi pripravno za gostilno ali drugi obrt. Popraša se pri Ferdinandu Vedeniku v St. Lovrencu pri St. Pavlu pri Preboldu h. št. 1. 258

Priložnostni kup. Jako lepa, no-vozdana, 9 let davka prosta, dve nadstropja, čisto moderno opre-mljena hiša z lepim dvoriščem in malim vrtom v Mariboru se pro-daja pod lahkimi plačilnimi pogoji. Proda se tudi vinograd pri Kam-nici z 1 1/2, orali, novi nasadi, z letošnjo letino, 4 1/2, orala sednega gozda čisto po ceni. Vpraša se pri Ivanu Zechner, Pfarrhofgasse št. 5, Maribor. 907

Uradne = zavitke

z natisom in brez natisa, vsake velikosti in kakovosti

priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Protin,

revmatizem, z njim po udih, celo najtrudovratnejšo bol odstrani hi-tro in gotovo samo iz rastlinskih snovi sestavljeno na znotraj upo-rabljaajoče „Remul-vo“ protivno in revmatično elje! Masanje ne ha-ne nič. Steklencia z navodilom uporabe 6 K. Veliko sijajnih za-hvalnih pisem. Kem Pharm. la-boratorij Karl Remmel, Landshut 113 Bavarsko. 851

Mladenšč, samostojen posestnik v Celjskem okr. ju, želi tem potom spoznati pridno, pošteno kmečko dekle, vajeno gospodinjstva, krotke in mirne narave, z neomadežano preteklostjo. Posestvo je brez dolga. Morebitna ponudba, če mogoče s aliko, katera se vrne, izvoli se naj poslati pod šifro: Posestvo. St. 14. Poste restante: Store. Stroga taj-nost zajamčena! 988

Krojaškega pomočnika sprejme takoj Anton Ulbi, Sv. Urban nad Mariborom, pod dobro plačilnimi pogoji. 989

Lepo posestvo, v lepi legi 3/4 ure od Sv. Lenarta v Slov. gor. v Par-tinju obstoječe iz 22 oralov zem-lje, in sicer iz prav lepega sadov-njaka, ki meri 6 oralov ter lepa polja, travnik in les, ter zidana hiša s spodnjo kletjo, stiskalnico ter prav dobro obdelanim vino-gradom. Vse zraven zidanega po-slojja. Proda se skupno ali na več kosov. Vse v najboljšem stanju ter tudi pripravno za gostilno ali dru-gi obrt. Povpraša se pri Franc Veberič Ivančič št. 8 pri Radgoni. 990

Ekonom, ki je dovršil tudi trgov-sko knjigovodstvo, želi primerne službe s 1. januarjem. Naslov v upravnistvu. 993

Izvrstna kuharica želi v kako župnišče ali h kakemu drugemu gospodu priti za gospodinj. Naslov v upravnistvu. 991

Krojaški vajenec se sprejme ta-koj pri Jožefu Folger v Mariboru, Koroška cesta 19. 992

Oženjen majer za 15 do 25 glav goveje živine, katerega žena bi mo-rala svinje 4 do 8 in kubično za 3 neoznjene hlapce oskrbeti, se sprejme. Plača 50 K na mesec in hrano. Vstop 1. prosinca 1909. Več moči se primerno plača. Po-nudi naj se v graščini Neukloster pošta St. Peter v Savinjski dolini. 995

Pozor trgovci!

V najem ali pa tudi prodaja se za-radi družbinskih razmer lepa ve-lika hiša, na kateri je trgovina, s lepim vrtom in sadonosnikom pri veliki cesti blizu cerkve v bližini Maribora. Kje se izve v uprav-nistvu. 994

Pozor, kmetje in fantje!

V moji lekarniški praksi, ka-tero izvršujem že 25 let, se mi je posrečilo s časoma iznajti sred-stvo za rast brk in las, proti iz-padanju las in za odstranitev prhlja (luskin) na glavi, to je

Kapilor št. I.

Cena je (franko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 vin., 2 lončka 5 K. Prosim, da se naroči samo od mene. Naslov je: P. Jaričič, lekarnar v Pakracu, Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s po-štanim povzetjem.

Štampilje

iz kavčuka se dobijo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Ruske galošne z zvezdo „Provodnik“, usnjate ga-mišne, razne copate, dež-nike, nogavice in roka-vice, priporoča

P. Kostič v Celju. 175 (1)

Štefan Kaufmann

trgovina z železnino v Radgoni,

priporoča 988

peči,

štedilnike (Sparherd) in vsakovrstno posodo.